

הקיץ כבר כאן, והוא חם יותר מתמיד. גם הדיון סביב הנושא מתחמם ועובר לאולמות הסרטים, לפרסומות בטלוויזיה (עמוד 5) ולתודעה הציבורית (עמוד 3). הנושא מהווה גם מקור השראה ליזמות עסקית ענפה- החל במטוסים ידידותיים לסביבה בבואינג (עמוד 3) וכלה באסטרטגיות לרכש ירוק (עמוד 6) ותמרוץ לשימור אנרגיה (עמוד 5). אבל הקיץ החם מהווה גם הזדמנות לברך יזם חברתי- סביבתי הפועל בסביבה קרירה ומרעננת: צביקה לבנת, במאי סרטי טבע ישראלי, זכה ב"אוסקר" של סרטי בעלי החיים שהתקיים בארצות-הברית, על תשדיר להגנה על החיים התת-ימיים שצילם מתחת למים בהוואי. נכון להיום, מיליון אנשים בשנה רואים את הסרט בכל טיסה נכנסת של חברת התעופה המקומית, ולומדים בעזרתו איך למזער את ההתנהגות המזיקה שלהם באיים הפסיפיים.

(לצפייה - http://www.learntosea.com/ForTheSeaSite/ForTheSeaPSA_Flash.html)

חודש טוב!

תוכן הענינים

- 2 עמוד..... סביבה וחברה
- 3 עמוד..... תחבורה ותעופה
- 4 עמוד..... מוצרים, מגמות ותהליכים
- 5 עמוד .. גזי חממה, אנרגיה ושינויי אקלים
- 6 עמוד ..... מחויבות, שקיפות ודיווח
- 7 עמוד..... חקיקה ופסקי דין

אירועים סביבתיים בחודש הקרוב

28/6/06 - **ערב עיון "צורכים עולם: תרבות הצריכה - תמונת מצב"**

מרכז השל ומכון ירושלים לחקר ישראל, ירושלים

10/7/06 - **פסולת בניין- בונמחזר**

עמותת אדם טבע ודין בשיתוף המשרד לאיכות הסביבה, מלון שרתון סיטי טאוור, רמת גן

אסיף-אסטרטגיות בע"מ עוסקת ביזמות ופיתוח עסקי המטמיעים מחויבות לסביבה וערכים חברתיים. אנו מתמחים בבניית אסטרטגיה ובתהליכים ייחודיים בהם טרם התגבשה תורה סביבתית-עסקית סדורה: בניהול סביבתי, בבניית שקיפות, דיווח ודיאלוג ציבורי, בבדיקת טכנולוגיות והשקעות ובהכוונת מחקר, פיתוח מוצרים ושירותים ובשיווק "ירוק".

בין לקוחותינו נמנים: אגד, נשר תעשיות מלט ישראליים, רשות שדות התעופה, דן – תחבורה ציבורית, מעבדות שרון, משרד התשתיות הלאומיות, המשרד לאיכות הסביבה ואחרים.

פרטים נוספים באתר אסיף-אסטרטגיות בע"מ: <http://www.assifstrategies.com/>

"ופרס הגלובוס הירוק מוענק ל..."

ב-5 ביוני נערך טקס הענקת פרסי "הגלובוס הירוק", בו מחולקים פרסים לאישים, גופים או חברות שהצטיינו בפעילותם למען איכות הסביבה ו/או בריאות הציבור. תחרות הגלובוס הירוק, המתקיימת זו השנה השלישית ברציפות, נחשבת לאחד האירועים המרכזיים של התנועה הסביבתית בארץ. האירוע נערך ביוזמת "חיים וסביבה" - ארגון הגג של ארגוני הסביבה בישראל. בין הזוכים אפשר למצוא את דודו כהן, מנהל מחוז דרום במשרד הפנים, שהוביל את החלטת הוועדה המחוזית לדחות את תוכנית הכרייה באזור "ארץ בראשית", מוטי ששון ראש עיריית חולון, על המהפך הפיזי והתדמיתי שעברה העיר חולון ביוזמתו, והקואליציה למען בת-גלים שרשמה לעצמה הישג מרשים כאשר הביאה לביטול תוכנית בניית המרינה בחוף בת-גלים. כמו כן, בכל שנה מוענק גם "הגלובוס השחור" - ציון לגנאי על גרימת נזק סביבתי יוצא דופן - אותו קטפה השנה תוכנית ספדי לבנייה מאסיבית בהרי ירושלים.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/427/893.html>

פסולת אלקטרונית - בקרוב במקור השתייה הקרוב לביתך

מספר המחשבים האישיים בעולם גדל פי חמישה בשנים 1988-2002, מ-105 מיליון לחצי מיליארד ויותר. כל אחד ואחד מהמכשירים הללו הוא מלכודת של חומרים רעילים. מסך טיפוס עם שפופרת מסך (CRT) מכיל 2-4 ק"ג עופרת, וכן זרחן, בריום וכרום ש-ש-ערכי. עוד כוללים מרכיבי הרעילים קדמיום (הנמצא בתוך נגדי שבבים ובמוליכים-למחצה), בריליום (בלוחות-אם ומחברים) וחומרים מעכבי אש אורגנו-ברומיים בלוחות, מעגלים ומעטפות פלסטיק. סוגי פלסטיק שונים ובהם פוליוויניל כלוריד (PVC) מהווים 6.3 ק"ג ממשקלו של מחשב ממוצע. שילוב סוגי הפלסטיק השונים הוא בעייתי למחזור. PVC קשה במיוחד למחזור, ובמהלכו הוא גם מזהם סוגי פלסטיק אחרים. רבים מהמחשבים המושלכים לאשפה מגיעים לאתרי סילוק פסולת או למשרפות אשפה. כ-70% מהמתכות הכבדות באתרי סילוק הפסולת בארצות-הברית מקורן בפסולת אלקטרונית. חומרים רעילים אלה מסוגלים לחלחל לתוך הקרקע ולמי-התהום, ובמקרה שבני-אדם נחשפים אליהם - לגרום נזק למערכת העצבים המרכזית, לבלוטות, להתפתחות המוח ולאיברים הפנימיים.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/422/134.html>

עכו התירה לזהם את הים בעבור תרומה

אנשי עמותת "צלול" גילו לאחרונה הסכם שנחתם בשנת 2002, בחסות משרד ה"מ", בין עיריית עכו לבין מפעל א.ל.א לאיסוף שפכים תעשייתיים הממוקם במפרץ חיפה. על פי ההסכם, עליו חתום ראש עיריית עכו לשעבר, שמריהו בירן, כדי לקבל טופס לאישור הפעלה ואכלוס של הפעל והזרמת השפכים לים, היה על המנהלים להעביר סכום של כחצי מיליון שקל בעבור פרויקט סביבתי או קהילתי. ב"מעריב" דווח, כי אחד הסעיפים בהסכם הגדיר, כי "תרומה לאגודת הספורט של הפועל עכו תיחשב כמימון פרויקט עירוני ותאפשר את קבלת הטופס". לאור זאת, אנשי א.ל.א העבירו סכום של 150 אלף ₪ לקבוצת הכדורגל הפועל עכו. אולם, למרות שמנהלי המפעל ביצעו את חלקם בעסקה, העירייה עדיין מסרבת לתת למפעל רשיון עסק, בטענה שהוא יזהם את הים. דרישת העירייה לסגור את המפעל נתקלה בצו עיכוב ביצוע שנתן בית משפט השלום בעכו, והזרמת השפכים לים נמצאת בעיצומה. עיריית עכו מסרה בתגובה, כי המסמכים נחתמו בקדנציה הקודמת וכי "ראש העיר גילה את המסמכים רק בשבועות האחרונים וביקש לבדוק את ההתנהלות התמוהה בנידון".

<http://news.walla.co.il/?w=5/901016>

בני אדם: אתרי פסולת רעילה מהלכים

לפני כשמונה חודשים, 10 מתנדבים מווינגטון נתנו דגימות דם, שתן ושיער לקואליציית הרעלים של ווינגטון לבדיקת שמונה קבוצות כימיקלים. התוצאות הראו פטאלטים (שנמצאים בין השאר בסכונים שונים), PBDEs (שנמצאים למשל במזרונים וריהוט), כספית, קוטלי מזיקים, עופרת וכימיקלים נוספים ברמות אשר הפתיעו גם את החוקרים וגם את הנבדקים. לכל 10 הנבדקים היו תשובות חיוביות לחמש עד שבע קבוצות כימיקלים מתוך השמונה. אחד הנבדקים, למשל, גילה כי רמות הכספית בגופו עולות על הרמות שנחשבות בטוחות לפי הרשות להגנת הסביבה האמריקאית. לכספית הפוטנציאל לגרום לבעיות למידה. נבדק זה אמר שרווח לו שכן הוא לא מתכוון להביא לעולם ילדים נוספים, אך נחרד מהתוצאות, כי סביר להניח שבמותו יאלצו לקבור אותו במטמנה לחומרים מסוכנים.

http://seattlepi.nwsourc.com/local/271370_toxics24.html

מחקר: הסעות לבתי הספר חושפות את התלמידים לזיהום

דוח שערך "ארגון המדענים המודאגים" בארה"ב חושף נתונים בעייתיים בנוגע להגנה על ילדים מפני פליטות מאגזוזי דיזל. ילדים רבים שואפים פליטות אלו תוך כדי נסיעה, או בעת שהם מחכים להסעה.

95% מהאוטובוסים לבתי ספר בארה"ב מונעים בדיזל, ועורכי המחקר ממליצים לעשות שימוש במגוון שיטות לצמצום זיהום האוויר, לרבות החלפת אוטובוסים בני יותר מ-12 שנים, התקנת ממירים קטליטיים, שימוש בביודיזל ועוד. לדבריהם, האוטובוסים הישנים פולטים פיח בכל עלייה והאצה, ומייצרים פי 20 יותר מזהמים מדגמים חדשים.

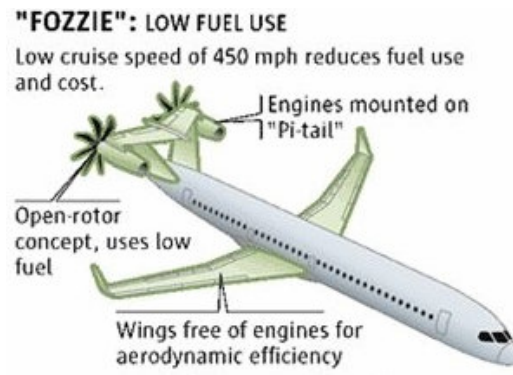
<http://www.enn.com/today.html?id=10532>

העתיד על פי בואינג: מטוסים ידידותיים לסביבה

שתי קבוצות מחקר עובדות בבואינג על המטוסים העתידניים של החברה, בשני כיוונים: מטוסים בעלות נמוכה, ומטוסים ידידותיים לסביבה שיהיו שקטים יותר, ישתמשו בהרבה פחות דלק וישאירו כמות מזהמים נמוכה יותר באטמוספירה העליונה. בחברה בחרו לתת למטוסים העתידניים שמות של חובבות: המטוס שמיועד להיות בעל צריכת דלק נמוכה יותר יקרא "פוזי", ומטוס "רוק" נוסף יקרא "קרמיט" (אולי מתוך התייחסות לשירו של קרמיט- "It's not easy bein' green").

מטוס ה"קרמיט", מתוכנן לייצר הרבה פחות רעש, עם הכנפיים הראשיות מוטות קדימה במקום אחורה, וכנפיים מיניאטוריות בקידמתו.

http://seattletimes.nsource.com/html/business/technology/2002973147_boeingconcepts05.html

סקר צרכנים בארה"ב: למחירי הדלק העולים השפעה נרחבת

יותר משליש מהנהגים האמריקאים אומרים שהם שוקלים להיפטר מהרכבים שלהם לטובת רכב עם יעילות דלק גבוהה יותר, כך לפי סקר שנערך בארה"ב.

מבין אלו ששוקלים להחליף את רכבם, מחצית שוקלים החלפה ברכב היברידי. נכון להיום, רכבים היברידיים מהווים אחוז אחד בלבד משוק הרכבים החדשים.

יעילות דלק הייתה שיקול חשוב לכל מי שחושב על רכישת רכב היברידי, אך לרובם לא היה זה השיקול היחיד. השאיפה לצמצם את צריכת הדלק של ארה"ב הייתה חשובה ל-70%, ועד כמה הרכב "ידידותי לסביבה" היה חשוב ל-64% מהם. "מחירי הדלק הגבוהים אינם עוד רק בגדר אי-נוחות" אומר רוברט גנטייל, מנהל בחברה שערכה את הסקר. "הם מאלצים אנשים לשקול מחדש במה ואיך הם נוהגים, ואפילו את האופן בו הם חיים את חייהם."

http://money.cnn.com/2006/05/22/Autos/cr_fuel_concerns

הירוקים נגד האוטוסטרדה בתל-אביב

בעוד כמה חודשים צפויה הוועדה המחוזית לתכנון ובנייה בתל-אביב לאשר תוכנית הנקראת: כבישים עורקיים מטרופולינים. על פי התוכנית, יוקמו כבישים מהירים רבים בעלי שישה עד 12 נתיבים (כלומר בגודל של נתיבי איילון) בתוך הערים בגוש דן - בחלק מהמקומות במרחק שאינו עולה על 20 מטר מבתי התושבים.

המטרה המוצהרת: לפתור את בעיות התנועה בכבישי הגישה לתל-אביב. כמו כן, למנוע את עומסי התנועה הכבדים שצפויים להיגרם בעקבות יישום תוכנית הרכבת הקלה. "היינו מצפים שתוכנית שעתידיה לקבוע כיצד תיראה מטרופולין תל-אביב, תשאף להפחית את העומס בכבישים על ידי השקעה בתשתיות תחבורה ציבורית", אמרה ענת ברקאי-נבו, מנהלת החברה להגנת הטבע בתל-אביב, בנוגע לתוכנית של עיריית תל-אביב להקים בעיר רשת כבישים מהירים.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/425/756.html>

מוצרים, מגמות ותהליכים

קיר לטיפול בזיהום

על בתים הטוענים ל"אפס פליטות CO₂" כבר שמענו. אבל כאלה שלמעשה מקינים את כמות גזי החממה באוויר הם בהחלט חידוש מבורך. חברת Italcementi אשר מייצרת חומרי בנייה, הודיעה כי פיתחה תערובת בטון הסופגת מספר סוגי מזהמים כגון פחמן חד חמצני (CO) ותחמוצות חנקן – גזים הנפלטות מאגוזי מכוניות ומזיקים לבריאות ולסביבה. החומר החדש, TX Active, מכיל בתוכו תחמוצת טיטניום אשר, בנוכחות אור שמש, קושרת אליה את מולקולות הגז המזיקות ו"מנקה" את האוויר. לדברי החברה, בניסוי שנערך בסמוך לאחד מכבישי מילאנו חלה ירידה של עד 65% בריכוז הגזים מהסוגים הנ"ל. לטענתה, כיסוי של 15% מהמבנים בעיר במוצר החדש תביא לצמצום זיהום האוויר האורבאני ביותר מ-50%.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/424/351.html>

ביפן מתחילים למכור חמצן בפחית

עובדים יפנים עיפיים שזקוקים לרענון יוכלו בקרוב לקנות פחית חמצן בחנות הקרובה למקום מגוריהם – או משרדיהם. רשת החנויות Seven-Eleven הודיעה כי תתחיל לשווק את המוצר החדש, "O₂ Supli" בחנויות נבחרות ברחבי טוקיו לקראת סוף מאי, ותרחיב את התפוצה ביוני. "אנשים נתונים תחת המון לחץ, ולא עושים ספורט, כך שהם לא מקבלים מספיק חמצן", אמר מינורו מטסומוטו, דובר של חברת האם. "זה נכון בעיקר לגבי אנשים שעובדים שעות ארוכות מול המחשב. הם לא נושמים מספיק עמוק". מחיר פחית יהיה 5.5 דולר, והיא תכלול 3.2 ליטר אוויר, עם חמצן בריכוז 95%. בנוסף, לכל פחית מצורפת מסיכת פלסטיק לשאיפה נוחה. בכל פחית 35 שאיפות של 2-3 שניות, בריח נענע או אשכולית.

<http://news.walla.co.il/?w=8/907245>

אנטנות סלולאריות גויסו לחקר האקלים

קבוצת חוקרים מאוניברסיטת תל אביב מצאה דרך חדשה למדוד את כמות המשקעים בארץ ובעולם כולו, ברמה מדויקת ביותר. כל מה שהם זקוקים לו היא רשת סלולארית רגילה לחלוטין, מהסוג שפרוש על פני כדור הארץ בין כה וכה. החוקרים הסתמכו על בעיה שהרשתות הסלולאריות השונות מתמודדות איתה כבר זמן רב – מזג האוויר משפיע על איכות התקשורת הסלולארית. הרשתות ממנות ועורכות מחקרים רבים של התופעה, לצורך הקטנת השפעתם של שינויים במזג האוויר על איכות הקליטה בטלפונים הניידים. בגלל השפעת מזג האוויר על איכות השידור, מודדות חברות הסלולאר בקביעות את רמת עוצמת השידור. החדשנות במחקר הנוכחי היא שבמקום להתמקד בדרכים להקטנת השפעת מזג האוויר על הקליטה, ניצלו החוקרים את השפעת מזג האוויר ואת המדידות הקבועות של עוצמת השידור – לצורך ניטור מזג האוויר.

<http://news.walla.co.il/?w=5/900552>

שילוט ירוק

שלטי החוצות יוצרים בעיה נופית, אבל בעיריית ירושלים משוכנעים שכבר מצאו פתרון וקוראים לו "שילוט ירוק". בחודש שעבר החליטה ועדת השילוט של עיריית ירושלים ליישם את השילוט הירוק בכניסה לעיר. על פי הטכנולוגיה החדשה, שלט הפרסומת מחולק לחלקים קטנים – גודלו של כל אחד אינו עולה על 40 סנטימטרים לרוחב ו-80 סנטימטרים לגובה. בעזרת החלקים מרכיבים מחדש את השלט, כאשר המרחק בין כל חלק עומד על שמונה מטרים. התוצאה: נהגים שנמצאים במרחק רב מהשלט יראו את התמונה המלאה, אך מי שיתקרב אליו לא יסבול מחסימת שדה הראייה – בזכות הרווחים הגדולים בין החלקים המרכיבים את השלט. השילוט הירוק פותח על ידי חברת ROAD בהמלצת משרד התמ"ת, והרעיון הוגש ליושב ראש ועדת השילוט וממלא מקום ראש העירייה יגאל עמדי. ועדת השילוט החליטה לאשר את הפיילוט בכניסה לעיר, ואם הניסוי יצליח הוא ייושם גם בשילוט המסחרי.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/427/703.html>

3 מיליארד שקלים: החיסכון למדינה מהשקעה בשימור אנרגיה

מדינת ישראל יכולה לחסוך מעל 3 מיליארדי שקלים, אם תממש תוכנית לאומית לגריטת מכשירי חשמל בתוך פרק זמן של 10 שנים. כך עולה מדו"ח מיוחד 'לא דופקים חשבון עם החשבון' שהכינה 'אדם טבע ודין' ובדק את הכדאיות הכלכלית חברתית של שימור אנרגיית החשמל בישראל.

תוכנית לאומית לגריטת מכשירי חשמל, פירושה: החלפת מוצרי חשמל ישנים. תוכנית כזו תיטיב בעיקר עם השכבות החלשות, שהן המשתמשות במכשירי חשמל ישנים 'זוללי חשמל' ובכך ותביא לחיסכון בהוצאות החשמל.

צריכת החשמל העיקרית של משקי בית נובעת מהפעלתם של מכשירי חשמל בעלי צריכה משמעותית כמו: מכונות כביסה, מזגנים וכדומה. החלפת מכשירים אלו במכשירים חדשים יותר בעלי יעילות אנרגטית גבוהה, תוביל להקטנת הצריכה ב-30 אחוז בממוצע. פוטנציאל החיסכון בחשמל הטמון במשקי הבית נאמד בכ-1.7 מיליארד שקל בשנה, במשרדים ובמבני ציבור נאמד החיסכון ב-960 מיליון שקלים בשנה.

http://www.yarok.org.il/text_item.aspx?tid=735&menu=10

מחלות פולשות לטריטוריות חדשות בעקבות שינויי האקלים

התחממות כדור הארץ- יחד עם העלייה באירועי שיטפון ובצורת- מניעה הפצת מגפות לשטחים אשר אינם מוכנים למחלות, כך לפי מומחי בריאות מרחבי העולם. יתושים, קרציות, עכברים ונשאי מחלות נוספים שורדים את החורפים שנעשו חמים יותר, מרחיבים את טווח פעילותם ומביאים עימם סיכונים בריאותיים למקומות אליהם לא הגיעו בעבר.

מלריה מטפסת במעלה ההרים ומגיעה אל אוכלוסיות גבוהות יותר באפריקה ודרום אמריקה. כולרה מתפשטת בים אשר הטמפרטורה שלו גבוהה יותר. קדחת דנגה נעה צפונה. קדחת הנילוס המערבית, שמעולם לא נראתה ביבשת זו עד לפני שבע שנים, הדביקה יותר מ-21,000 אנשים בארה"ב וקנדה והרגה יותר מ-800.

מכיוון שתזוזת מחלות בין היבשות יכולה להיות מיוחסת לגורמים רבים, מדענים חששו עד היום לטעון לקשר ישיר בין התופעה לבין התחממות כדור הארץ. היום ישנם מדענים שטוענים שלא רק שהקשר קיים, אלא שהתופעה מדאיגה הרבה יותר ממה שנדמה.

<http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/05/04/AR2006050401931.html>

אל גור - כוכב הסרט להגנה על כדור הארץ

סרט בכיכובו של אל גור עולה בימים אלו לאקרנים בארה"ב ונושאו - אפקט החממה והאיום שהוא מטיל על כדור הארץ. הסרט, אשר משלב את סיפורו של גור עם נושא התחממות כדור הארץ, מציג נתונים על אפקט החממה.

"אנו עומדים בפני מצב חרום כלל עולמי", אומר גור, "כל מטרתי בסרט זה היא לנסות להזיז את המדינה אל נקודת האל-חזור שממנה והלאה פוליטיקאים משני צידי המתרס יתחרו אחד עם השני על מציאת פתרונות אמיתיים והאזרחים ידרשו מנציגיהם לפעול בנושא".

גור נשאל שוב ושוב בעקבות הסרט על כוונותיו לרוץ שוב לנשיאות ארה"ב ומשיב שהוא לא חושב על כך כרגע, אך האפשרות תמיד קיימת.

הסרט גרר תגובה של ארגון הקרוי Competitive Enterprise Institute, אשר יצא בקמפיין נגד שנקרא "Carbon Dioxide- They call it pollution, we call it life" (לצפייה בפרסומות- <http://streams.cei.org/>)

קמפיין זה טוען כי כל הטענות על התחממות כדור הארץ הן מופרכות ומטרתן הפחדת הציבור.

<http://www.enn.com/today.html?id=10493>

ישראל: שווי האשרות של מנגנון הפיתוח הנקי: 15 מיליון יורו בשנה

שווי השוק של זכויות להפחתת פליטות מפרויקטים של מנגנון הפיתוח הנקי (CDM) בישראל מסתכם נכון להיום בכ- 15 מיליון יורו לשנה. הוועדה הלאומית ל- CDM אישרה מאז הקמתה 9 פרויקטים להפחתת פליטות גזי חממה, המשקפים הפחתה של כ- 1.8 מיליון טון CO2 בשנה.

הוועדה הלאומית ל- CDM הוקמה בעקבות הצטרפות ישראל לפרוטוקול קיוטו, שנחתם במסגרת אמנת האקלים של האו"ם. על פי הפרוטוקול, התחייבו מדינות מפותחות להפחית את פליטות גזי החממה, בין היתר על ידי רכישת זכויות הפחתה ממדינות מתפתחות. ישראל סווגה במסגרת הפרוטוקול כמדינה מתפתחת, ולפיכך יזמים המקימים פרויקט המפחית פליטת גזי חממה רשאים למכור את ההפחתה שלהם למדינות מפותחות.

נכון להיום שוק הפחמן האירופאי מאוד מפותח ופועלות בו 5 בורסות בהם מתנהל סחר בזכויות הפליטה. היקפי המסחר בזכויות פליטה גדל בהתמדה ונכון להיום הוא עומד על 3 מיליון טון ליום.

<http://www.environment.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^12962&enZone=news>

מחויבות, שקיפות ודיווח

בממצא החשוב שנתגלה, וכי המפעל יאפשר לחוקרי האוניברסיטה לגשת אל המקום ולחקור לעומק את הממצאים. עוד אמר פלדשו כי הוא מעריך שרשויות התכנון יסייעו לחברה לפתח את המחצבה בשטחים חלופיים וזאת כדי למנוע כל פגיעה בממצאים שנתגלו, וכי החברה תקפיד הקפדה יתרה על מדיניות של שמירה על ערכי הטבע והסביבה, למרות הקשיים התפעוליים הממשיים שייגרמו לה בעקבות גילוי המערכת האקולוגית. פלדשו הוסיף כי שיתוף הפעולה הפורה בין חברת נשר ובין החוקרים מהאוניברסיטה העברית ימשך גם בעתיד.

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/429/669.html>

רטנן שנמצא במערה. צילום: ששון תירם (לקוח מאתר NRG)

יום עיון- רכש ירוק

יום עיון בנושא רכש ירוק ברשויות המקומיות התקיים באוניברסיטת תל-אביב כחלק מפעילות מרכז הקיימות הארצי, בראשות מרכז השל והמשרד לאיכות הסביבה. רכש ירוק משמעו הטמעת שיקולים סביבתיים בתוך כל שלב בתהליך הרכש, באופן שיביא לצמצום ההשפעה השלילית על בריאות האדם ועל איכות הסביבה. יום העיון הציג את הנושא לראשונה בישראל. ביום העיון התארחו מומחי ארגון איקלי - ארגון המקדם פיתוח בר קיימא ברשויות מקומיות, והציגו את המונח ואת ההתפתחויות האחרונות בתחום. ראשי עריות מאוסטרליה ואנגליה הציגו את ניסיונם והתקיים פאנל מומחים שעסק בדרכים ליישום רכש ירוק בישראל. ד"ר נועם גרסל מאסיף-אסטרטגיות נשא דברים ודיבר על יכולות של כל ארגון, לרבות גופים שלטוניים, לפעול מיידית בתחום הרכש הירוק. כמו כן הדגיש ד"ר גרסל את היכולת לצמצם עלויות באמצעות זיהוי נכון של הזדמנויות בתחום זה.

<http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^12988&enZone=news>

הוצאה לאור מובילה בארה"ב מתחייבת ל-30% נייר ממוחזר

ההוצאה לאור Random House, אשר תופסת 13% משוק ספרי הקריאה למבוגרים בארה"ב, הודיעה כי תעלה באופן הדרגתי את השימוש בנייר ממוחזר, כך שעד 2010 קרוב לשליש מהנייר בו היא משתמשת יהיה ממוחזר. כמו כן מתכוונים בהוצאה להשתמש בלפחות 10% חומרים ממוחזרים ליותר מ-2008. בהוצאה אמרו כי אמצעים אלו יביאו לחסכון של יותר מ-550,000 עצים בשנה. טייסון מילר, מנהל התוכנית "יוזמה להדפסה ירוקה", אמר ש-Random House היא המוציאה לאור הגדולה הראשונה אשר יוצאת בהתחייבות כה גדולה, אם כי בסביבות 100 חברות קטנות כבר עברו לנייר ממוחזר. לדבריו, הסטנדרט לחברות הוצאה לאור גדולות הוא 5% נייר ממוחזר. "אני מקווה שזו תהיה דוגמה שתמשך חברות גדולות נוספות".

<http://www.planetark.com/dailynewsstory.cfm/newsid/36407/story.htm>

מינים חדשים של בעלי חיים נחשפו במחצבת נשר ברמלה

עולם חדש-ישן נחשף: חוקרים באוניברסיטה העברית גילו במערה שנחשפה לאחרונה במחצבת נשר רמלה, עולם תת-קרקעי חדש למדע, עם מינים לא ידועים של בעלי חיים. המערה מהווה מערכת אקולוגית ייחודית והיא המקום היחיד בישראל שנמצאו בו בעלי חיים יבשתיים החיים במערות בלבד ולא מחוץ להן. "זוהי מערה ייחודית בקנה מידה בינלאומי", אומר פרופסור עמוס פרומקין מהיחידה לחקר המערות במחלקה לגאוגרפיה באוניברסיטה העברית, "עד כה אותרו שמונה מינים של חסרי חוליות שרובם, אנו משערים, חדשים למדע, ובהם: ארבעה מיני סרטנים, עקרב, זנב זיף, אוליגוטה ופסאודו-סקורפיון". המערה המשתרעת לאורך שני קילומטרים וחצי, היא מערת הגיר השנייה באורכה בישראל (לאחר מערת חריטון). היא נמצאת בעומק של 100 מטרים מתחת לפני הקרקע. היא סגורה למבקרים בשל חשיבותה המדעית ומיקומה בלב מחצבה פעילה. בברכת מים בתוך המערה חיים ארבעה מינים של חסרי חוליות. ארבעה מינים אחרים חיים מחוץ למים, במחילות ובאולמות. במימי המערה גם נמצאו יצורים חד תאיים ובקטריות. מנכ"ל נשר, יואל פלדשו, מסר כי חברת נשר תשמור על המערכת האקולוגית שנתגלתה במרכז המחצבה ותמנע כל פגיעה

חקיקה ופסקי דין

בהן הורשעה, למשך 3 שנים. הקנס יועבר לקרן לשמירת הניקיון.

<http://www.sviva.gov.il/bin/en.jsp?enPage=BlankPage&enDisplay=view&enDispWhat=Object&enDispWho=News^12993&enZone=news>

האיחוד האירופי אישר את החוק למיחזור סוללות

האיחוד האירופי אישר הצעת חוק, לפיה סוללות בשטחי האיחוד יאספו ויועברו למחזור תחת פיקוח מיוחד. החוק הוצע בשנת 2003 על מנת לצמצם את הנזקים הנגרמים לאנשים ולסביבה על ידי המתכות והחומרים המסוכנים שבסוללות. לפי הפשרה אליה הגיעו המחוקקים האירופים, מדינות האיחוד יחויבו למחזר לפחות רבע מכל הבטריות שימכרו בארצותיהם החל משנת 2012. החל משנת 2016, אחוז הסוללות שיועברו למחזור יעלה ל-45.

הסוללות שנחשבות ברות מחזור ונכללות בחוק החדש הן סוללות השוקלות פחות מקילוגרם אחד. "האיחוד האירופי נותן קדימות לטיפול בכך שסוללות ומצברים לא יגרמו יותר לנזקים בריאותיים וסביבתיים", אמר הממונה על איכות הסביבה באיחוד, סטברוס דימאס.

<http://news.walla.co.il/?w=5/899949>

תשלום עבור כניסה לחופים - רק באישור משרד הפנים

כל הרשויות המקומיות בישראל הגובות כסף עבור כניסה לחופים נדרשו להעביר למשרד הפנים בקשה לאישור גביית התשלום. רשות מקומית שבקשתה לא תאושר, לא תוכל לגבות כסף החל מהראשון באוגוסט, זאת בעקבות עתירה שהגישה עמותת "אדם טבע ודין" נגד גביית כסף עבור כניסה לחופים. בקשות הרשויות יועברו לפני אישורן לעיון והתייחסות המשרד לאיכות הסביבה, מנהל מקרקעי ישראל ומרכז השלטון המקומי. הודעת הפרקליטות על כך מהווה שינוי מרחיק לכת במדיניות הקיימת, שאפשרה עד היום גביית תשלום על כניסה לחופים ללא פיקוח מלא של משרד הפנים, ומבלי שנבחנו אמות מידה מתאימות של ההצדקה לגביית תשלום. הבקשה לאישור גביית תשלום תצטרך להתאים לאמות מידה עקרוניות כמו יחס בין מספר החופים הפתוחים והחופים בתשלום בכל רשות, ומידת הנגישות של הציבור לחופים הפתוחים. רשות מקומית תצטרך להוכיח שבחוף בו נגבה התשלום יש איכות ייחודית בשירותים המצדיקה את גביית התשלום.

<http://news.walla.co.il/?w=5/916047>

בית המשפט העליון: מפגעים סביבתיים- באחריות הרשויות

בית המשפט העליון, בהרכב מורחב של חמישה שופטים, קיבל בתחילת מאי פה אחד את ערעור המדינה והרשיע את המועצה האזורית גליל תחתון בעבירות על החוק למניעת מפגעים, לאחר שלא מנעה הפעלת אתרי פסולת פיראטיים בתחומה. המשנה לנשיא בית המשפט העליון (בדימוס), מישאל חשין, שנושא איכות הסביבה קרוב לליבו, כתב את פסק הדין העקרוני הזה שמטיל את האחריות לסילוק האתרים הפיראטיים על המועצות האזוריות והרשויות המקומיות וציין: "ברחבי ישראל פזורים מאות אתרים לסילוק פסולת למיניה.. אותם אתרים פיראטיים משמשים בעיקרם את הישובים הסמוכים להם..אתרים אלה, אין מטפלים בהם כנדרש וממילא יוצרים הם מפגע סביבה למיניהם: ריחות חזקים ובלתי נעימים, זיהום אויר קשה, זיהום מי תהום ועוד..לא עוד נוכל, ולא נסכים, להשלים עם הזלזול שמפגינים פרנסי ציבור באיכות הסביבה".

<http://www.nrg.co.il/online/35/ART1/221/292.html>

300,000 ש"ח קנס לחברת וישי-ישראל בגין גרימת מפגעים סביבתיים

חברת וישי - ישראל הואשמה בכך שבניגוד לתנאים הנוספים ברישיון העסק של החברה, לא הייתה במפעל מערכת שטיפה לאחר טיפול פני שטח, לא הייתה הפרדה של שפכים המכילים ציאנידים, והמפעל מהל את שפכיו במים ע"י הגדלת צריכת המים בתהליך היצור. ב-8 דגימות שניטלו משפכי המפעל בשנים 2002-2004 התגלו חריגות בריכוזי שמנים כלליים, ניקל, נחושת ומזהמים נוספים.

הגאשמים הואשמו כי הזרימו למערכת הביוב העירונית שפכים בריכוז מזהמים העולה על המותר בדיון, מהלו את השפכים כדי להקטין את ריכוז המזהמים בשפכים, לא נמנעו מפעולה המזהמת או עלולה לזהם מקור מים, הזרימו לתוך מקור מים חומרים נזליים ומוצקים והפרו תנאים בהיתר רעלים שניתן לחברה, עבירות על חוק המים, תקנות המים (מניעת זיהום מים) (מתכות ומזהמים אחרים), חוק רישוי עסקים, וחוק החומרים המסוכנים.

לאחר שהמפעל השלים הקמת מערכת שטיפה וטיפול ולא נמצאו עוד חריגות באיכות שפכיו, אישר בית המשפט הסדר טיעון בין הצדדים, לפיו הורשעה החברה, על סמך הודאתה, בעבירות המיוחסות לה בכתב האישום. על החברה הוטל קנס בסך 300,000 ש"ח, והתחייבות בסך 600,000 ש"ח להימנע מלעבור אחת מהעבירות